

U. S. (German Reformed) en de United Presbyterian Church.

Nadat de commissie van praeadvies tot een afwijzend antwoord op dit verzoek had aangeraden werden de Professoren L. Berkhof en C. Bouma verzocht een omschreven antwoord met vermelding van redenen op te stellen. Het volgende ontwerp werd door de professoren ingediend en door de Synode aangenomen:

„Hoezeer we gelooven de eenheid van de Kerk van Jezus Christus, eene eenheid die, hoewel geestelijk in wezen, toch ook zooveel mogelijk tot zichtbare uitdrukking behoort te komen in de georganiseerde kerk; en

„Hoezeer we begeeren den geest van wederzijdse verstandhouding en samenwerking tusschen de Calvinistische takken van het historisch Christendom aan te kweeken,

„Kunnen we toch geen deel nemen aan eenige beweging welke openlijk verklaarde bedoeling is, om eene organische vereeniging tusschen onze kerk en de vijf verwante kerken genoemd, tot stand te brengen.

„Redenen:

„1. De Christelijke Gereformeerde Kerk staat met beslistheid de Gereformeerde opvatting der Christelijke waarheid, als uitgedrukt in hare belijdenisschriften, voor en kan geen organische vereeniging in overweging nemen met kerkelijke lichamen waarin een wijdverspreide onverschilligheid omtrent de groote essentiële waarheden van het Gereformeerde geloof is, zooals we overtuigd zijn dat in minstens ééne der samenwerkende lichamen het geval is.

„2. In den strijd tusschen Modernisme en Orthodoxie, die er tegenwoordig algemeen in de historische Christelijke kerken woedt, staat de Christelijke Gereformeerde Kerk op het standpunt van de orthodoxie, Bijbelsche en bovennatuurlijke opvatting van het Christelijke geloof en kan ze geen organische vereeniging in overweging nemen met kerkelijke lichamen, waarin deze positie niet onduidelijk wordt aanvaard en gehandhaafd. Het is eene zaak van algemeene bekendheid dat in ten minste één van de vijf voornoemde, samenwerkende kerken het Modernisme niet slechts kerkelijk wordt geduld, maar ook openlijk in pulpiti en pers en in de theologische opleiding wordt gepropageerd.

„3. De Christelijke Gereformeerde Kerk handhaaft de tucht op hare leden, beide in zaken de leer en het Christelijk leven aangaande. Zij gelooft, dat zulk een tucht geëischt wordt door Gods Woord en dat ze onmisbaar is voor het welzijn der Kerk. Diep betreuren we het, hier het feit aan te merken, dat kerkelijke tucht, als wij die verstaan en als we gelooven, dat een kerk van Gereformeerde gezindheid die behoort te handhaven, in sommige van de samenwerkende kerken praktisch in onbruik is geraakt en we kunnen geen organische vereeniging met haar in ernstige overweging nemen.

„4. In zake lidmaatschap van geheime, met eede verbonden organisaties is de Christelijke Gereformeerde Kerk niet alleen van oordeel, dat zulk een lidmaatschap onbestaanbaar is met het lidmaatschap der Kerk, maar handhaaft ook metterdaad die positie, door van haar lidmaatschap te verwijderen degenen, die aan zulke organisaties verbonden zijn. Organische vereeniging met de vijf voornoemde samenwerkende kerken zou alleen maar aangegaan kunnen worden ten koste van dit eerste vereischte van lidmaatschap der kerk.

„We heeten welkom alle pogingen, welke de banden van ware eenheid tusschen de kerken van het Christendom mogen versterken en speciaal tusschen die historische kerkgroepen welke confessioneel positie historisch geworteld is in de Calvinistische Reformatie, maar we kunnen niet medewerken aan eenige beweging voor organische vereeniging van Presbyteriaansche en Gereformeerde lichamen om bovengenoemde redenen.”

Ook in Amerika is het de aangewezen weg, naar ons oordeel, om door een Nationalen Calvinistenbond de Gereformeerde elementen uit de verschillende kerken te vereenigen.

Vereeniging van kerken, waarin nog Gereformeerden zijn, behoort ook daar tot de onmogelijkheden.

Vereeniging van personen, die van harte de Gereformeerde belijdenis zijn toegedaan, tot de mogelijkheden.

Synode-Indruk.

In hetzelfde blad geeft Ds H. Keegstra, die de vorige maal voorzitter was en ook op deze Synode tot de leidende persoonlijkheden behoort, den volgende indruk:

Nu de Synode van 1930 achter den rug ligt, wenscht ge dat ik mijn „oordeel over het geheel in 't algemeen en over sommige belangrijke besluiten meer in 't bijzonder" zal geven? Dat is wel wat veel gevegd, broeder! 'k Zou dat wellicht beter kunnen doen, als ik zelf geen lid der Synode ware geweest; want nog altijd staan de beste stuurli aan wal.

Natuurlijk als eerlang de Acta uitkomen, dan zullen sommige besluiten wel nader in de bladen besproken worden, en dat is goed ook. De zakelijke mededeeling alleen in „The Banner" en „De Wachter", zooals die ook nu weer gegeven werd, is wel noodig en goed, maar nog niet genoeg. Een eenvoudig verhaal van het voornaamste wat er verhandeld werd, schijnt nog niet voldoende te zijn tot bewust naleven. Van eenige nadere bespreking der belangrijkste punten op kerkeraadsvergaderingen schijnt gewoonlijk ook niet veel te komen. En wat de Synode besloot, behoort toch publiek eigendom te worden. Het medeweten is een eerste vereischte tot het medeleven en aan het bewust meeleven van al ons volk is groote behoefte. Breedere bespreking in onze bladen van enkele hoofdpunten, is dus wel zeer gewenscht.

Maar daar zijn we eigenlijk nog niet aan toe zoo lang we de Acta nog niet in handen hebben. Met andere woorden, verwacht van mij niet, dat ik in dezen brief aan u reeds op bijzonderheden inga. — Aan een paar

van de indrukken, die ik ontving, geef ik hier uitdrukking.

Of ik ook merkbaar onderscheid bespeur tusschen onze Synodale vergaderingen van nu en van vroegere jaren? O jawel! Heel wat verschil.

Waar zijn de deftige, lange haarden van een dertig jaren geleden? Helaas! De meeste ouden zijn weg. En de jongeren doen niet aan die antiquiteiten. Enkele haren op den bovenlip bij deze en die. Geen echte snorrebaarden, maar bristling borsteltjes. En toch van vinnigheden en spitse opmerkingen hadden we geen last. Daar is meer hoffelijkheid, more courtesy, dan vroeger.

En weg zijn de hooge hoeden en de lange, zwarte jassen benevens de stijve, witte boorden en de hagelwitte strikjes en de manchetten met gouden knopen, en de aristocratie, en het onderscheid tusschen ouderlingen en bedienaren des Woords en professoren, althans wat het zichtbare aangaat.

En weg zijn ook de lange speeches (enkele uitzonderingen daargelaten) met verdeelingen en onderverdeelingen en de geanimeerde debatten, die soms uren lang werden voortgezet.

Maar de democratie heeft ook hare gevaren. Elk op zijn beurt naar de Synode is aangenaam. Gelijkheid en broederschap hebben een goeden klank in ons land. Maar op de koper beschouwd komen we in die hooggeroemde gelijkheid toch nog wel heel wat te kort. Al scheren en friseeren we ons al op dezelfde wijze en al kleeden we ons al gelijk, daarmee zijn we in kennis en bekwaamheid voor den moeilijken en verantwoordelijken arbeid nog lang niet op hetzelfde peil. De commissies van praeadvies krijgen meer beteekenis en in die commissie zijn het de enkelen, die zeer grooten invloed oefenen. Op die commissievergaderingen wordt hard gewerkt; lange en diepe rapporten van praeadvies worden geleverd. We hebben eerbied voor de bekwame rapporteurs. Maar de veelheid van arbeid en de volledigheid der rapporten tot in alle bijzonderheden en het gebrek aan tijd en voldoende voorbereiding van vele leden maken, dat niet alle beslissingen der Synode de vrucht zijn van algemeene, vaste en welbewuste overtuiging. Al te veel moet er soms ja of nee gestemd worden, niet op eigen inzicht als vrucht van eigen denken, maar op 't vertrouwen in de zuiverheid van wat die commissies der vergadering hebben voorgesteld.

Ons Synode houden wordt zwaar werk. Daar is zoo veel, de zaken die voorkomen zijn zoo belangrijk en soms ingewikkeld, niet alle leden hebben vooraf alles voldoende bestudeerd, velen worden de laatste week moe en verlangen naar huis, juist in de week dat de gewichtigste stukken ter tafel komen. Mij schijnt het toe, dat er op de eene of andere wijze wel verandering dient te komen. Als er door afvaardiging van een kleiner getal vermindering van onkosten kon worden verkregen, dan ware eene Synode elk jaar misschien wel eens overweging waard.

Denkt zij, jeugdige broeder, daar ook eens over na. Ik raakte daar zoo even aan de naleving in de kerken van wat er door de Synode besloten werd. Ook een punt van zeer groot belang, waarop mijns inziens meer algemeen de aandacht dient te worden gevestigd. Wat er met betrekking tot school en zending en kerkhulp en emeriti kas en zoo meer besloten wordt, vindt gewoonlijk wel uitvoering. Daar zorgen boards en Curatorium immers wel voor. Maar of er altijd even zorgvuldig op naleving wordt toegezien van wat meer direct voor het leven in de gemeenten werd vastgesteld, is eene vraag, waarop wel eens meer gelet mocht worden. Hier komen we voor de praktische moeilijkheid te staan van het meer of minder meeleven en willen meeleven. Er zijn gemeenten onder leiding van kerkeraden, die zich ijverig op de hoogte stellen van wat er door eene Synode beslist werd en die aanstonds met het werk der uitvoering beginnen. Anderen daarentegen gaan stilletjes hun ouden gang en storen zich nauwelijks aan wat de Acta aan wijzigingen en nieuwe bepalingen moge inhouden. Dat daardoor de eenheid in onze kerkgroep schade lijdt en het krachtig samen werken zeer bemoeijlikt wordt, is gemakkelijk te begrijpen. Conservatisme leidt zoo licht tot independentisme en independentisme veroorzaakt verwarring en verzwakking van het geheel.

Ook ons komt het voor, dat afvaardiging naar toerbeurt niet te verdedigen is.

Naar een Synode moeten de bekwaamste mannen worden gezonden.

Die vindt men niet zelden onder hen, die ook vorige keeren tot gedelegeerden werden gekozen.

En niet minder zijn we het er mee eens, dat gewichtige stukken niet onvoldoende voorbereid en met spoed om toeh maar huis toe te gaan mogen worden behandeld.

HEPP.

De kerk in discredit.

Het kan zijn nut hebben, zoo nu en dan eens na te gaan, op welke manier de kerk in discredit wordt gebracht.

Een voorbeeld daarvan levert Hilbrandt Boschma, de bekende „evangelist" te Ruurlo, die soms heel origineel is, maar in den regel het vreemde voor originaliteit doet doorgaan.

Ds Renting vertelt er het een en ander van in de „Geldersche Kerkbode".

De heer Hilbrandt Boschma, Evangelist te Ruurlo, is geen onbekende in ons land.

Hij heeft zich op verschillend gebied bewogen en hij is niet gewoon, om een blad voor den mond te nemen.

Als Gereformeerden zitten we niet met hem in één schuitje.

Op meer dan één terrein staan we niet naast, maar tegenover elkander.

De heer Boschma heeft dezer dagen zijn gedachten aangaande de Kerk in het publiek geuit.

Hij verwacht er niet veel goeds van.

Feitelijk bestaat ze voor hem niet meer, hoewel hij altijd zelf nog Evangelisatiearbeid in de Ned. Herv. Kerk verricht en in dien arbeid tegen het modernisme positie neemt.

Zijn houding is deze is ons niet duidelijk en het verwondert ons, eerlijk gezegd, dat hij nog voortgaat met zijn arbeid in een instituut, waarover hij feitelijk den vloek Gods inroept.

Op de volgende wijze spreekt hij zich uit:

„Ik heb vroeger gemeend, dat de Kerk de gebrekkige steiger was, waarbinnen het gebouw van het Koninkrijk Gods toch kon worden opgetrokken. Maar dat geloof ik thans niet meer. De Kerk is niet de gietvorm, ze is de paskwil van het Koninkrijk Gods. En de Kerk is niet te redden en niet te reformeeren. Het is net, als wanneer men een dronkaard zou willen genezen en het eenige middel, dat ter beschikking is, is..... jenever.

Daarom wensch ik niet, dat mijn kinderen lid van de Kerk worden en de eenige reden, waarom ik erin blijf, is, om gelegenheid te hebben, om tegen hare onrechtigheden te kunnen getuigen. Moge het vuur van Gods geest haar verteren en haar afbreken, zoodat niet één steen op den anderen gelaten wordt".

We benijden den heer Boschma zijn positie, zijn standpunt en zijn meening niet en voelen ons gelukkig, dat we over de gangen van Gods Koninkrijk en de positie der Kerk van Christus een ander gevoelen hebben.

Wie waarlijk gelooft, dat Christus het Hoofd der Kerk is en dat Zijn belofte waar is, dat zelfs de poorten der hel Zijne Gemeente niet zullen overweldigen, staat er gansch anders voor en al ziet hij ook de zonden en de gebreken der Kerk hier op aarde, toch dankt hij zijn God, dat Deze ook hierin Zijn genade bewijzen wil, als Hij door middel van de Kerk van Christus zijn Raad volvoert, Zijn Naam verheerlijkt.

Laat Hilbrandt Boschma zijn wensch, dat Gods toorn de Kerk verteren moge, wijzigen in een vurig gebed om 's Heeren verbeurden zegen, maar sla hij dan ook den weg ter reformatie in, zoodat hij bij het getuigen tegen haar zonden, ook doe hooren de roepstem der bekeering, van terugkeer tot God en Zijn dienst in gehoorzaamheid aan Christus den Koning!

Dan kan hij vruchtbaarder en gezegender werk verrichten dan thans, nu, zooals uit zijn eigen woord is af te leiden, het afbreken meer zijn levendoel is dan het opbouwen en hij naar onze overtuiging, zijn doen en laten op meer dan één terrein niet stelt onder de gehoorzaamheid van Gods heilig Woord.

Zal dit welgemeende woord van Ds Renting op Boschma eenige uitwerking hebben?

Wij vreeszen.

Wat de heer Boschma hier zoo openhartig bekennt, wordt door velen stilzwijgend gedacht.

De „evangelist", die op deze wijze het evangelie tegenstaat, is de tolk van honderden.

De schuld der kerk willen wij niet wegcijferen.

Maar is de schuld van zulke kerkverwoesters niet tal van malen grooter?

Geen volle rede ga uit uw mond.

Marnix wijdt een zijner „Groninger Brieven" naar aanleiding van een rapport aan „arbeiderstoestanden ten plattelande".

Vooraf waarschuwt hij tegen de taal, die daar dikwijls wordt gehoord.

Hij zegt o.m.:

In een onzer Roomsche bladen werd onlangs de aandacht gevestigd op een kwaad, dat in de fabrieken heerscht, waar jeugdige lieden, jongens en meisjes, met grootere menschen samenwerken. De klacht rees, dat er door de ouderen zeer vaak een gemeene taal tegenover de jongeren werd gevoerd, die op de zedelijke verhoudingen wel zeer slecht moet werken. Deze opmerking vond bevestiging in een onderzoek, dat vanwege de socialistische jeugdorganisatie werd ingesteld naar de arbeiderstoestanden ten plattelande.

In het rapport, omtrent dat onderzoek verschenen, komen opmerkingen voor, die onze instemming aanstonds verwerven. Daar wordt gewaarschuwd op ernstige wijze tegen bioscoopbezoek en tegen het danskwaad, waardoor vele jonge lieden op een kwaad pad worden gevoerd.

De bioscoop speelt gelukkig in onzen kring geen groote rol en evenmin de dansvloer.

Een opmerking echter in dat rapport betrof de onderlinge conversatie tijdens den arbeid, in de fabriek en op het veld, die men ook in onzen kring wel ter harte nemen mag.

Zij betrof het uiten van schunnige taal, betrekking hebbende op het sexueele leven.

Ik lees in het rapport o.m.: „in alle streken, in schier alle beroepen geven de ouderen aan de jongeren een slecht voorbeeld door het bezigen van schunnige taal, waarbij onderwerpen op sexueel gebied op minderwaardige wijze worden besproken. Zowel uit Usquert, in meerderheid socialistisch, als uit Brunssum, in meerderheid katholiek, en uit twee zwaar-orthodoxe Christelijke Veluwe-dorpen komen klachten over de taal der ouderen in het bijzijn van de jongeren.

Dit kwaad wordt dus ook gevonden in „zwaar orthodox-christelijken kring".

Hier ligt waarlijk niet de bedoeling voor, om de belijders van den Christus te raken. Heel de toon van de opmerking bewijst dit. Er wordt slechts een feit geconstateerd.

Vertical text on the right edge of the page, including names like 'W. M. AKKUNDIG' and 'SPECIALAAL EVULDI'.

zied bewogen en
or den mond te
let met hem in
niet naast, maar
gen zijn gedach-
ek geuit.
n.
meer, hoewel hij
n de Ned. Herv.
m het modernis-

duidelijk en het
ij nog voortgaat
rover hij feitelijk
zich uit:
rk de gebrekkige
van het Konink-
kken. Maar dat
niet de gietvorm,
ods. En de Kerk
ren. Het is net,
willen genezen
lking is, is.....

inderen lid van
waarom ik erin
tegen hare onge-
ge het vuur van
afbreken, zodat
i wordt".
ijn positie, zijn
oelen ons geluk
s Koninkrijk en
ander gevoelen

het Hoofd der
at zelfs de poor-
m overweldigen,
ziet hij ook de
r op aarde, toch
rin Zijn genade
in de Kerk van
am verheerlijkt.
nisch, dat Gods
in in een vurig
n, maar sla hij
oodat hij bij het
hooren de roep-
ot God en Zijn
us den Koningt
ender werk ver-
eigen woord is af
doel is dan het
ging, zijn doen
niet stelt onder
Woord.

Da Renting op

inhartig beken,

het evangelie

ngeliferen.
voesters niet tal

a uit uw mond.
Brieven" naar
siderstoestanden

lie daar dikwijls

erd onlangs de
in de fabrieken
ens en meisjes,
De klacht rees,
n gemeene taal
die op de zede-
et werken. Deze
onderzoek, dat
satie werd inge-
plattelande.

oek verschenen,
nstemming aan-
schuw op ern-
tegen het dans-
op een kwaad

gen kring geen

rt betref de on-
d, in de fabriek
n kring wel ter

taal, betrekking

alle streken, in
en aan de jon-
et bezigen van
op sexueel ge-
besproken. Zoo-
alistisch, als uit
k, en uit twee
-dorpen komen
het bijzijn van

in „zwaar ortho-
ig vóór, om de
Heel de toon
rdt slechts een

Nu is het bekend, dat de morele toestanden op de
Veluwe te wenschen over laten. De „zwaar orthodoxe
kringen" zijn daar veelal ziekelijke kringen, waar
het „zware" van een aard is, als ik in een der vorige
brieven beschreef. In valsch-mystieke kringen loopt
men groot gevaar, om op zedelijk terrein de grenzen
te verflauwen.
Als men den „ouden mensch" maar laat gaan en
er zich op verheft, dat hij zich weer eens goed heeft
kunnen uitleven, iets wat behoort tot het vreeslijke,
dat men de zonde doet, opdat de genade te meerder
worde, dan begrijpt een ieder wel waar zulks heen-
voert.

Tot zelfs in de valsch-mystieke prediking toe, is het
tekenen van geestelijke verhoudingen in zelfs grove
termen aan het sexueele leven ontleend niet onge-
woon.
Maar — dit nu daargelaten, kan men zeggen, dat
over het algemeen het kwaad van de zoo niet schijn-
nige maar toch gewaagde taal algeheel uit den kring
van den arbeid te velde en in de fabriek contra-
bande is?
Een ieder zal toegeven, dat dit niet kan worden
gezegd. Helaas niet. Het z.g.n. „roegbekken" is in ons
gewest ook wel bekend.
Zij, die in dit kwaad licht vervallen, zijn daarom
geen zedeloze wezens.

Integendeel, er zijn er wel, die er zich op verhef-
fen, dat zij wel grove dingen durven te zeggen, maar
ze daarom niet doen. En zij wijzen dan op menschen,
die in slechte verhoudingen leven, maar er in hun
taal niets van laten bemerken.
Dat moge alles juist zijn, zedeloze taal is ook niet
te verontschuldigen. De Heilige Schrift waarschuwt er
zeer ernstig tegen. Geen vuile taal, zoo wordt gezegd,
ga uit uwen mond.
Menigmaal wordt ook slechts bedoeld om grappig
te zijn. Er is geen terrein, waarop de humor gemak-
kelijker valt te hanteeren, dan hier.

Een zekere toespeling, een dubbelzinnigheid, een
meer of minder onschuldig grapje verzekert den ver-
teller steeds groot succes.
De ouderen gnauwen. De jongeren hooren met open
ooren toe en vragen naar de beteekenis. Zoo zij al niet
reeds in de prilste jeugd gewend geraakten aan ge-
waagde zinspelingen en vuile uitdrukkingen.
Wat kinderen op straat te hooren krijgen is soms ver-
schrikkelijk.
En hoe zouden kinderen zoo kunnen spreken, als
zij het niet van de ouderen hoorden?
Wij moeten ook in gereformeerden kring op dit
kwaad letten. Een gereformeerde moet zich ook hier
weeten te onderscheiden. Niet alleen, dat hij het vloeken
laat, maar ook de taal, die gebruikt wordt in huis,
op het land bij den veldarbeid, en in de werkplaats
moet niet met vuil, maar met zout zijn besprengd.
Wanneer nu eens een onderzoek werd ingesteld,
hoe het met deze dingen bij ons staat, zou het rap-
port daaromtrent dan niet dan gunstigs hebben te
vermelden?

Ik durf dat niet van te voren vast te stellen.
Eer geloof ik, dat wij ook hier de bede ter harte
moeten nemen: zet Heer, een wacht voor mijne lip-
pen, behoeft de deuren van mijn mond.

Dit is een oud en uitgebreid kwaad.
Misschien overtreft de stad hierin het platteland zeer
ver.

Naar deskundigen verzekeren heeft vooral het fa-
briekswezen hierop een verderfelijken invloed.
Men meent humoristisch te zijn, maar men vergeet,
dat al waarom gelachen wordt, nog niet voor humor
kan doorgaan.
Echte humor houdt zich ver van het vuile.
Hier ligt een taak zowel voor de kerk als voor
allerlei vereenigingen.
Calvinistisch ook in uw humor!

Vorminderd kerkbezoek.

Gelijk in andere landen valt ook ten onzent een ont-
zettende achteruitgang in het kerkbezoek te constateeren.
„De Waarheidsvriend" geeft daarvan eenige becijfe-
ring.
Men zegt, dat Amsterdam, de hoofdstad van ons
land, ongeveer 250 duizend Hervormden telt. Dit ge-
tal zal wel niet geheel zuiver zijn, maar laat ons dan

maar nannemen, dat de waarheid er niet zoover be-
zijden is. Naar ruwe schatting komen er van die 250
duizend slechts 4 of 5 pCt. in 't huis des gebeds op den
dag des Heeren. Zijn dat geen sprekende cijfers, die
getuigen van den grooten afval onder ons volk?
En nu zegt ge misschien, dat het met de andere
kerken wel beter gesteld zal wezen.
Helaas, deze afval geldt van het geheel.
Ik hoorde onder meer van de volgende ruwe be-
cijfering. Stel de bevolking van Amsterdam op 700.000
zielen. Welnu, van die 700.000 zouden er slechts 70.000
opgaan naar de verschillende bedehuizen. En dan
hebben we Hervormden, Gereformeerden, Roomschen
en Apostolischen, enz. enz. nog bij elkaar genomen.
Ergo, slechts één tiende gedeelte, hetwelk nog naar
de eene of andere religieuze samenkomst opgaat.
Is dat geen bewijs van ontzettend diep verval?

En nu hebben we het oog nog maar op dit ge-
lacht, maar wat moet er terecht komen van de op-
groeiende jeugd, als die honderdduizenden zonder
religie straks de plaatsen van dit geslacht komen
innemen?
En nu zegt wellicht iemand, dat het op het platte-
land toch aanzienlijk veel beter is. Het valt niet te
ontkennen, dat het op de dorpen, over het geheel
genomen inderdaad beter gesteld is. Hier en daar zien
we zelfs opbloei van het kerkelijk leven. Maar het
kan tenslotte niet uitblijven, dat het kwaad van den
afval zich ook hoe langer hoe meer over de dorpen
zal verspreiden.
Indien het den Heere niet behaagt, om den afval nog
te stuiten, gaan we eene verschrikkelijke ontkerste-
ning van de wereld tegemoet.

Deze becijfering is natuurlijk slechts bij benadering.
Het zou de moeite loonen een meer nauwkeurige op-
te maken.
Want het geldt hier een van de afvalsverschijnselen,
die wellicht hun, die waken, een teeken zullen zijn,
dat wij leven in het laatst der dagen.
Het lijkt geen twijfel, dat de Gereformeerde Kerken
een loffelijke uitzondering maken.
Nochtans mogen wij ons niet vleien, dat deze lang-
zame loswekking van de kerk onder ons in het geheel
niet wordt gevonden.

Indertijd bracht Dr. Harrenstein in zijn dissertatie
ons belangrijke gegevens.
Maar dat is weer betrekkelijk lang geleden.
Een herhaalde proeve zou niet misplaatst zijn.
Collecteurenden zouden hier goede diensten kunnen
bewijzen.
Maar dan moet dit deugdelijk op touw worden gezet.
Er moet algemeene medewerking zijn.
En dat niet voor een enkelen keer, maar gedurende
een paar maanden na de vakantie.
Wij zullen de resultaten gaarne publicceeren.
HEPP.

GEREFORMEERDE KERKEN.
Beroepen te:
Amersfoort (vac. F. A. den Boeft): S. Wouters te Dronrjp.
Grijskerke (Z.): H. Postman, cand. te Den Haag.
den Helder (2e prod.pl.): J. Meijer te Hoogeveen.
Oudega (Small): P. M. Veldhuijzen te Passens.
Opperdoes en Zevenbergen: M. B. van 't Veer, cand. te Goss.
Zuid-Bejerland: H. H. v. Kapel te Kooten.
Zwartebroek: J. v. d. Leek te Zaltbommel.
Aangenomen naar:
Dwingeloo: H. Zandbergen, cand. te Enschedé.
's-Graveland: P. Boes te Beetsum.
Bedankt voor:
Achlum, Appelscha, Beunisse, Opperdoes, Sprang en Westmaas:
H. Zandbergen, cand. te Enschedé.
Smilde: J. J. Bouwman te Almelo.
Afscheid van:
Oude- en Nieuwe-Wetering: J. Brouwer. Tekst Marcus 13:37.
Schoonoord: G. Lugtighid, Tekst Deut. 33:27.

Overleden:
26 Juli: H. N. Hasoski, Eer. pred. te Moerdijk. 71 jaar.
27 Juli: H. Kneerink, pred. te Zuidwolds (Gr.). 50 jaar.
Kerkinstituering.
Te Kruisweg (Gr.) bestaan plannen tot het instituereen van
een plaatselijke Geref. Kerk. De classis Warffum, deze zaak
besprekend, heeft den Kerkeraad van Leeus tot dit werk
aangespoord. (Rot.)
Kerkgebouwen.
Te Kampen heeft de Raad der Geref. Kerk besloten tot
verkoop der Hagenpoortkerk. Binnenkort zal de nieuwe Wes-
terkerk aldaar in gebruik worden genomen.

Candidaten tot den H. Dienst.
Cand. D. Zemel te Haarlem, beroepen predikant bij de Geref.
Kerk van Vianen, is door de Classis Gorinchem peremptoir
geëxamineerd en met algemeene stemmen toegelaten tot de
bediening des Woords en der Sacramenten.
Onderscheidenlijk door de Classen Warffum en Gorinchem
zijn na preparatoir examen met algemeene stemmen in de
Geref. Kerken beroepbaar verklaard de heeren F. L. Bos
Geref. pastorie te Uithuizen en A. de Ruiters, B 261 te Gies-
sendam, beiden candidaat aan de Theol. school te Kampen.
Cand. M. B. van 't Veer, Piccardistraat 11 te Goss, is thans
beroopt een beroep in de Geref. Kerken in overweging te nemen.
Cand. J. Zwart, Beotgumerstraat 23 te Leeuwarden, deelt
mede, dat hij in tegenstelling met een bericht, dat in de
pers de roede doet, wel een eventueel beroep in de Geref.
Kerken in overweging wenschte te nemen.

Ouderlingconferenties.
Te Leeuwarden wordt 30 October a.s. de v.v. Geref. Ouder-
lingconferentie voor Friesland gehouden.
Kerk en posterijen.
In Joego-Slavia bestaat voor de Geref. Kerken portvrijdom bij
de onderlinge correspondentie over Kerkelijke Zaken.
Ook zijn de Hervormingsdag op 31 October en andere
bijzondere feestdagen, rustdagen voor Geref. soldaten en schol-
ieren. (Rot.)

CHR. GEREFORMEERDE KERK.
Tweetal te:
Soestdijk: N. Brandsma, cand. te Arnhem en J. P. Meyering
te Zwijndrecht.
Beroepen te:
Aalten, Bunschoten, Delft, Ede, Kampen en Papendrecht:
N. Brandsma, cand. te Arnhem.
den Helder: N. Brandsma, cand. te Arnhem.
Harderwijk: G. Salomons te 's-Gravenzande.
Aangenomen naar:
Hoogeveen (als miss. pred.): M. Geleijne, cand. te Apeldoorn.
Bedankt voor:
Onstwedde-Mussel: J. B. G. Croes te Gouda.
Rijnsluis: J. Hovius te Nieuwe-Pekela.

GEREF. GEMEENTEN.
Beroepen te:
Rijssen: J. Fraanje te Barneveld.
Aangenomen naar:
Bolnes: P. Kolijn te Oostburg.
Bedankt voor:
's-Gravenpolder: M. Hofman te Krabbendijke.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.
Beroepen te:
Apeldoorn en Het Loo (vac. wijlen G. Bolkestein): H. W. te
Winkel te Sneek.
Brandwijk: J. Ronge te Hoogblokland.
Doeveren: W. A. v. Bruggen te Helenaveen.
Genemuiden: H. A. de Gous te Huizen.
Ierseke: G. J. Strecker te Heinenoord.
Langweer (toez.): Dr H. Stool te Veenwouden.
Lettelbert en Ensmat: F. J. A. de Jagher te De Krim.
Oostkapelle: P. N. Tonsbeek te Kamperland.
Oudenbosch: J. A. Gerth v. Wijk, Em. pred. te Soestdijk.
Rijssen (vac. A. H. J. G. v. Voorthuizen): G. v. Montfrans
te Barneveld.
Aangenomen naar:
Elandkapel: D. Bax Haz te Puffershoek.
Irummen: Th. J. Mudde te Exloermond.
de Bilt (nieuwe prod.pl.): J. G. Franck te Eelde.
Midland: J. J. T. Spaargaren te Aartswood (N. H.).
Bedankt voor:
Amsterdam (vac. G. Mansvelt): Dr Mr N. G. Veldhoen te
Voorburg.
de Bilt (nieuwe prod.pl.): J. J. Timmer te Ermelo.
Brandwijk: E. Schimmel te Amsede.
Drachten (Ned. Herv. Evang.): G. C. H. Bos te Roodeschool.
Intrede te:
Steggerda: J. E. Bos. Tekst Efezo 6:19.

W. MINOR
AKKUNDIG SCHOENMAKER
weemaal bekroond met verg.
Iverens Medaille Int. Tentoon-
stelling Waalwijk 1925.
eerste klas Maat- en Reparatiewerk
gen scherp concurrerende prijzen
oudsbloemlaan 146, Den Haag
Tel. 38347

SPECIAAL ADRES VOOR
REVULDE KOEKJES
à 30 ct. p. ons.
BOTERKOEKJES
20 en 25 cts. p. ons.
Bakkerij Maison „WEIMAR”,
Weimarstraat 385
tussen Valkenboschlaan en
Alkenboschkade, Tel. no. 32749
DEN HAAG.

Maison De Nouveauté's
TH. MEUWSE.
geeststraat 30 - Arnhem
Best gesorteerde Magazijn in
WOLLEN EN
KATOENEN STOFFEN
GARNEERINGEN

J. TERHEIJDEN - DEN HAAG
Schoolstraat 22 - Fahrenheitstraat 745 (bij de Sportlaan)
TRICOTSPECIALIST
Sportkleeding - Kousen - Sokken

Chr. Muziektijdschrift „De Harp”
met maandelijksche Muziekbijlage
f 1.50 per Jaar
onder redactie van F. PIJLMAN
Neemt proef met een abonnement en U zult algeheele
voldoening smaken.
Administratie-Adres: Planclusstraat 65 - Amsterdam.

J. VAN DEN BERG - UTRECHT
VINKENBURGSTRAT 13.
Schoorsteenveger, Rookverdrijver, Loodgieter, Metselaar
Telefoon 11686 - Postrekoning 37644

STOOM WASCH- EN STRUJKNRICHTING „AURORA”
W. Splerenburg C.Wzn., Utrecht
Koningsweg 56 - Telefoon 11165
Pestrekoning No. 43630
OPGERICHT 1856

Verschenen:
**ENKELE OPMERKINGEN
OVER GEREFORMEERDE
SCHRIFTBESCHOUWING**
door Ds. W. M. LE COINTRE
64 Bladzijden — Prijs f 0.60
Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers
OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES
Lezers van „De Reformatie”! Wekt uw kennis op proefnummers
van ons Blad aan te vragen.

Lezers van „De Reformatie”,
die met zoeveel sympathie dit
blad ontvangen, wilt ook uw
FAMILIE-ADVERTENTIËN
ter plaatsing zenden. ::

**Brood-, Koek- en Banketbakkerij
W. v. GROEN**
Nieuweg 16, HILVERSUM
Telefoon 1675

Levert uitsluitend
prima kwaliteit
Amerikaansche Wringers
DIAMANT f 18.50 HOLLYWA
met Kogellagers - 5 jaar garantie
Hollandsche IJzerwarenhandel
Afs. Huishoudelijke Artikelen
Schiedamscheweg 255
boek Willem-Beukelszoonstraat
Telefoon 33733 en 34640
ROTTERDAM.